

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

The Haskell Gospels.

EDGAR J. GOODSPEED, PH.D.

UNIVERSITY OF CHICAGO.

IN 1895 the University of Chicago, through Professors E. D. Burton and C. R. Gregory, secured a manuscript of the gospels in Greek, which was deposited in the Haskell Oriental Museum of the University, where it now is. The manuscript had come to Chicago in the hands of a Greek, from whose estate it was purchased. It dates from about 1500 A.D. and is written in a large, round cursive.¹ It now contains 267 leaves, but originally its forty quires, the last of seven leaves, with the eleven leaves of prefatory material, must have made at least 330 leaves. Of these quires twenty-nine are still complete (I.-III., V.-XIV., XXIV.-XXXI., XXXIII.-XL.), four lack one or two leaves (IV., XV., XVI., XXXII.), and seven (XVII.-XXIII.) are quite gone. The quires are numbered on the lower inner corner of the first recto and last verso. The leaves measure 18 by 26.5 or 27 cm., and are inscribed in single columns 11.3-11.8 by 17.8 cm., with 19 lines to a column. There are some ornamental headings (Matthew, Mark) and a few initial capitals. The parchment is often stiff and thick, though it is very uneven in quality. The hand is large, round, and regular, and much of it has been traced over in late ink. The parchment was ruled in the usual manner, the writing depending from the line. There are the usual accents, breathings, and punctuation marks; ι-subscript is generally lacking. The lesson and chapter titles in the margin are usually in red, as are the Eusebian section and canon numbers. There are no paragraphs.

The eleven leaves preceding the first quire give first a list of lesson titles with explanatory paragraphs, then the letter of Eusebius to Carpianus, the Eusebian canons in red, a *ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγελίου*, and the list of chapter titles for Matthew. With the first quire Matthew's gospel begins, and with the eleventh quire it ends.

¹ In Gregory's new catalogue (*Textkritik des Neuen Testaments*) the manuscript appears as number 1290 of the gospel minuscules.

A ὑπόθεσις τοῦ κατὰ Μάρκον ἀγίου εὐαγγελίου begins the twelfth quire, and is followed by the gospel of Mark. The concluding chapters of Mark and the opening chapters of Luke, together with the intervening material, are missing. Luke is followed by a ὑπόμνημα εἰς τὸν αἶμον ἀπόστολον Ἰωάννην τὸν θεολόγον and the gospel of John, with which the fortieth quire ends; there are no subscriptions. The lacunae in the gospels are thus Mt. 9³⁶–10¹⁰ (quire IV. fol. 1), 12^{15b-29a} (IV. 8), Mark 7^{24b-36a} (XV. 1), 9^{48b}–10^{14a} (XVI. 1), 12¹–Lk. 9² (XVI. 8 and XVII.–XXIII.), John 1^{1-14a} (XXXII. 1), 3^{14b-27a} (XXXII. 8).²

The following hexameters stand just before Matthew :

† ματθαίου τόδε ἔργον · ἀριστοπόνοιο τελώνου ·
ὃς τόκον ἔφρασε θεῖον ἀπειρογάμοιο γυναικός ·
ἦ τέκε ἄσπορον υἱὸν ὃν οὐ χάδεν οὐρανὸς εὐρύς ·
χ(ριστὸ)ν αἰεζῶντα · θ(εὸ)ν βροτὸν αὐτὸν ἔδντα. †
(recto 11.)

The following hexameters, which occur not infrequently in cursives before Mark, are written not in verses, but as though they were prose; the verse divisions are here indicated.

ὅσσα περὶ χριστοῦ θεηγόρος ἔθνεα πέτρος
κηρύσσων ἐδίδασκεν ἀπὸ στομάτων
ἐριτίμων, | ἐνθάδε μάρκος ἄγειρε καὶ ἐν
σελίδεσσιν ἔθηκε · | τοῦνεκα καὶ μερό-
πεσσιν εὐάγγελος ἄλλος ἐδείχθη: — |
ἔργον ἀριπρεπὲς ἐκ μεγάλου πέτρου
μνηθεῖς, | μάρκος ἔτευξε τόδε πν(εύματο)s
ἐν σοφίῃ: —: —: —: —: —: —:
(recto 99.)

The last words are repeated at the top of the following page :

† ἔργον ἀριπρεπὲς ἐκ μεγάλου πέτρου μν-
ηθεῖς, | μάρκος ἔτευξε τόδε πν(εύματο)s ἐν σοφίῃ:
(verso 99.)

As to type of text, the readings of the manuscript are rather markedly Syrian. Taking Mark 1–5 as a representative passage, the manuscript shows 33 significant divergences from the Received Text. Of these, three are singular or nearly so, and may be neglected. Of the 30 significant supported readings, 14, or 46.7 per cent, are Syrian. With this may be compared the figures for Codex Montfortianus (61), employed by Erasmus for the text of 1 John 5⁷ (the Three

² Professor Gregory, *loc. cit.*, notes lacunae in Mk. 5²⁶⁻⁴⁰ and John 3²⁷⁻³³, but these sections, while doubtless missing when his notes were made, have since been recovered and reunited with the manuscript.

Heavenly Witnesses), in his edition of 1522. This manuscript, which is believed to have been written not long before that date, is thus almost contemporary with the Haskell Gospels. Of its 52 supported significant variations from the Received Text in these five chapters of Mark, 21, or 40.4 per cent, are Syrian. The Newberry Gospels, a twelfth (according to Gregory, eleventh) century cursive,³ gives a Syrian element of 42.9 per cent for the same section. As these may be considered fairly representative Syrian manuscripts, the Syrian element in the Haskell Gospels would seem to be more than usually large.

Matt. 1⁶ *σολομῶνα pro Σολομῶντα.*

2⁵ οὕτως *pro* οὕτω. 11 *εἶδον pro* εὗρον. 19 ἡδοῦ *pro* ἰδοῦ.

3⁶ *ιορδάνη + ποταμῷ.* 8 *καρπὸν ἀξιον pro* καρποὺς ἀξίους. 9 + *ὅτι ante* πατέρα. 11 — *καὶ πυρί.*

4¹ *tr.* ἀνήχθη ὁ ἱῶ. 10 ἔπαγε + ὀπίσω μου. 18 — ὁ Ἰησοῦς [but in the margin, a lectionary phrase in a late hand runs τῷ καιρῷ ἐκείνῳ περιπατῶν ὁ ἱῶ].

5¹² — οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφῆτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. 16 οὕτως *pro* οὕτω.

19 οὕτως *pro* οὕτω. 20 *tr.* ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη. 23 *καὶ ἐκεῖ pro* κακεῖ. 26 οὐ *pro* ἀν.

27 — τοῖς ἀρχαίοις. 28 αὐτὴν *pro* αὐτῆς. 29 βληθῆναι *pro* βληθῆ. 39 *eis pro* ἐπὶ.

40 ἱμάτιόν + σου. 44 τοῖς μισοῦσιν *pro* τοὺς μισοῦντας. 45 + τοῖς *ante* οὐρανοῖς.

46 *ποιοῦσιν pro* ποιοῦσι. 47 φίλους *pro* ἀδελφούς.

6¹ *προσέχετε + δέ.* 6 *ταμεῖον pro* ταμεῖον. 18 — ἐν τῷ φανερωῖ. 24 *μαμωνᾶ pro* μαμμωνᾶ. 25 ἐνδύσεσθε *pro* ἐνδύσθητε | *πλείων pro* πλείον.

7² *μετρηθήσεται pro* ἀντιμετρηθήσεται. 12 οὕτως *pro* οὕτω | οὕτως *pro* οὗτος.

14 τί *pro* ὅτι. 15 ἔσωθε *pro* ἔσθωθεν. 17 οὕτως *pro* οὕτω. 18 δύνατε *pro* δύναται.

8² *προσελθὼν pro* ἐλθὼν. 5 αὐτῷ *pro* τῷ Ἰησοῦ. 8 λόγον *pro* λόγον. 11 ἀνακληθήσονται *pro* ἀνακληθήσονται. 13 ἑκατοντάρχη *pro* ἑκατοντάρχη | *post* ἐκείνη

+ *καὶ ὑποστρέψας ὁ ἐκατόνταρχος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, εὔρε τὸν παῖδα αὐτοῦ ὑγιαίνοντα [αὐτῇ τῇ tr. a man. sec. ?].* 31 ἐκβάλλης *pro* ἐκβάλλεις.

9⁴ *εἰδὼς pro* ἰδὼν. 13 ἀλλὰ *pro* ἀλλ'. 17 ἀμφοτέροι *pro* ἀμφοτέρα. 18 — αὐ-

τοῖς | ἀρχων + εἰς | ἀλλ' *pro* ἀλλὰ. 19 ἠκολούθησαν *pro* ἠκολούθησεν. 22 αὐτῇ

pro αὐτὴν. 27 υἱος *pro* υἱέ. 33 — ὅτι.

9³⁶⁻¹⁰¹⁰ *amissis.*

10¹⁰ *ράβδους pro* ῥάβδον. 12 + λέγοντες εἰρήνην τῷ οἴκῳ τούτῳ. 15 πόλη *pro*

πόλει. 19 λαλήσετε *pro* λαλήσητε. 25 ἀπεκάλεσαν *pro* ἐκάλεσαν | *οἰκειακοὺς pro*

οἰκιακοὺς. 28 φοβήθητε *pro* φοβηθήτε | ἀποκτενόντων *pro* ἀποκτείνοντων | + τὴν

ante ψυχὴν² | + τὸ *ante* σῶμα². 29 ὑμῶν + τοῦ ἐν οὐρανοῖς. 39 *οἰκειακοὶ pro*

οἰκιακοί.

11¹ ἐτέλεσε *pro* ἐτέλεσεν | — ὁ Ἰησοῦς. 2 ἱῶ *pro* Χριστοῦ. 16 παιδίους *pro* παι-

δαρίοις. 21 βηθσαῖδα *pro* Βηθσαῖδαν | + καθήμεναι *ante* μετενόησαν.

12⁶ *μείζον pro* μείζων. 8 — *καὶ.* 15b-29a *amissis.* 29 διαπάση *pro* διαπάσει.

32 *ἐὰν pro* ἀν¹ | τῷ νῦν αἰῶνι *pro* τούτῳ τῷ αἰῶνι. 35 — τῆς καρδίας. 42 *σολομῶ-*

νος pro Σολομῶντος *bis.* 44 *ὑποστρέψω pro* Ἐπιστρέψω.

³ The Newberry Gospels is number 1289 in Professor Gregory's list of minuscules, *op. cit.*, p. 251.

13¹⁴ — ἐπ'. 15 *ιάσονται pro ιάσωμαι.* 27 — τὰ. 28 *συλλέξομεν pro συλλέγωμεν.*
30 — τῷ. 33 *ἐκρηνψεν pro ἐνέκρηνψεν.* 43 *καίεται pro κατακαίεται.*

14¹⁴ *αὐτοῖς pro αὐτοῦς.* 19 — καί². 22 *ἂν pro οὐ.* 25 — ὁ 'Ιησοῦς. 27 *φοβήσθε pro φοβείσθε.* 30 *ἔκραζε pro ἔκραξε.*

15⁴ — σου. 8 *μι pro μοι.* 19 *κοιλίας pro καρδίας.* 32 *νῆστις pro νήστεις.*

16³ *πρωίας pro πρωῒ | δύνασθε + γινῶναι.* 12 *om. vs. tot. suprl. in margin.*

17 + ὁ *ante* 'Ιησοῦς. 28 *ἀμὴν + δὲ | ὥδε ἐστῶτες pro τῶν ὥδε ἐστηκότων.*

17⁴ *μουεῖ pro Μωσῇ.* 7 *φοβήσθε pro φοβείσθε.* 9 *ἐκ pro ἀπὸ.* 12 *οὕτως pro οὕτω.* 14 *αὐτὸν pro αὐτῷ².* 27 *ἀναβαίνοντα pro ἀναβάντα.*

18⁴ *ταπεινώσει pro ταπεινώσῃ.* 6 *εἰς pro ἐπὶ.* 9 — σου¹. 12 *ἐνενηκονταεννέα pro ἐνενηκονταεννέα.* 13 *ἐνενηκονταεννέα pro ἐνενηκονταεννέα.* 15 *ἀμαρτήσῃ pro ἀμαρτήσῃ.* 18 *ἀμὴν + δὲ.* 19 *πάλιν + ἀμὴν | αἰτήσονται pro αἰτήσονται.* 28 *εἰ τι pro ὅ τι.* 29 — πάντα. 30 + τὴν *ante* φυλακὴν. 31 *ἐαυτῶν pro αὐτῶν.* 35 *οὕτως pro οὕτω.*

19⁵ *κολληθήσεται pro προσκολληθήσεται.* 8 *οὕτως pro οὕτω.* 9 — εἰ | *om.* *μοιχᾶται καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας; suprl. man. sec.* 12 *οὕτως pro οὕτω.*

15 — αὐτοῖς. 16 *νεανίσκος τίς pro εἰς | tr. ποιήσω ἀγαθὸν | tr. ζῶν αἰώνιον ἔχω.* 19 — σου¹. 21 *οὐρανοῖς pro οὐρανῷ.* 24 *εἰσελθεῖν pro διελθεῖν.*

20² *καὶ συμφωνήσας pro συμφωνήσας δὲ.* 3 — τὴν. 4 *καὶ ἐκείνοις pro ἀκακείοις.* 21 *εὐνῶντων + σου.* 22 *ἡ pro καὶ.* 26 *ἔσται pro ἔστω.* 29 *ἐκπορευομένου αὐτοῦ pro ἐκπορευομένων αὐτῶν.*

21¹ *βηθσαγαή pro Βηθφαγή.* 3 *ἀποστέλλει pro ἀποστελεῖ.* 10, 11 *πάσα . . . ἔλεγον sec. man. in litura.* 14 *tr. χωλοὶ καὶ τυφλοὶ.* 22 *ἐὰν pro ἂν.* 24 *ἐπερωτήσω pro ἐρωτήσω.* 28 *ἄνθρωπος + τίς.* 30 *ἐτέρω pro δευτέρῳ.* 35 *ἔδωκεν pro ἔδωκεν.* 41 *ἐκδύσεται pro ἐκδόσεται.* 45 — οἱ².

22⁷ *καὶ ἀκούσας pro ἀκούσας δὲ | βασιλεὺς + ἐκεῖνος.* 13 *tr. χεῖρας καὶ πόδας.* 37 *ἔφη pro εἶπεν | — τῇ¹ et².* 39 *αὕτη pro αὐτῇ | ἐαυτὸν pro σεαυτόν.* 46 *ἡδύνατο pro ἐδύνατο.*

23³ *ἐὰν pro ἂν | ποιήτε pro ποιείτε².* 11 *ἔστω pro ἔσται.* 13 — δὲ. 18 *ἂν pro ἐὰν.* 21 *κατοικήσαντι pro κατοικοῦντι.* 25 *ἔσθε pro ἔσθετεν | ἀδικίας pro ἀκρασίας.* 27 *ἔσθε pro ἔσθετεν.* 28 *οὕτως pro οὕτω | ἔσθε pro ἔσθετεν.* 36 + ὅτι *ante* ἤξει | *tr.* πάντα ταῦτα. 37 *ἀποκτένουσα pro ἀποκτείνουσα.*

24² *tr. ταῦτα πάντα | οὐκ pro οὐ μὴ².* 6 *μελήσετε pro Μελλήσετετε.* 15 *ἐστῶς pro ἐστός.* 17 *τὰ pro τι.* 20 — ἐν. 27 — καί². 32 *ἴδη pro ἦδη.* 33 *οὕτως pro οὕτω | tr. ταῦτα πάντα.* 36 — τῆς². 46 — αὐτοῦ. 49 *man. prim. ἐσθλίη δὲ καὶ πίνῃ pro ἐσθλίη δὲ καὶ πίνειν corr. ἐσθλίη δὲ καὶ πίνει.*

25³ *αὐτῶν pro ἐαυτῶν¹.* 9 *οὐ μὴ pro οὐκ.* 19 *tr. λόγον μετ' αὐτῶν.* 26 *ἡδὴ prim. man.; corr. ἡδεῖς.* 39 *ἐκβάλετε pro ἐκβάλλετε.* 44 — αὐτῷ.

26⁴ *tr. δόλω κρατήσωσι.* 9 + τοῖς *ante* πτωχοῖς. 13 *αὐτῇ pro αὐτῇ.* 15 *καὶ ἐγὼ pro ἀγῶ.* 17 *ἐτοιμάσωμεν pro ἐτοιμάσωμεν.* 18 *ἐστὶ pro ἐστίν.* 26 — τὸν | *εὐχαριστήσας pro εὐλογήσας.* 31 *διασκορπισθήσονται pro διασκορπισθήσεται.* 33 — καὶ | ἐγὼ + δὲ. 35 *ἀπαρνῆσμαι pro ἀπαρνῆσομαι | ὁμοίως + δὲ.* 36 *προσεύξομαι pro προσεύξωμαι.* 38 *αὐτοῖς + ὁ 'ἰδ'.* 40 *τότε pro καὶ¹ | ἀγρυπνήσαι pro γρηγορήσαι.* 43 *tr. οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν.* 48 *ἐὰν pro ἂν.* 52 *ἀποθανοῦνται pro ἀπολοῦνται.* 54 *οὕτως pro οὕτω.* 59 *tr. θανατώσωσιν αὐτόν.* 70 *ἔμπροσθεν + αὐτῶν.* 71 *αὐτοῖς· pro τοῖς.* 74 *καταθεματίζειν pro καταναθεματίζειν.* 75 — τοῦ²

27¹² — τῶν². 28 *ἐκδύσαντες pro ἐκδύσαντες.* 29 *ἀ ανθῶν pro ἀκανθῶν [marg. car. om.].* 30 — εἰς¹. 35 — ἵνα . . . κληρὸν. 41 *πρεσβυτέρων + καὶ φαρισαίων.*

42 + ἐπ' *ante* αὐτῷ. 43 — νῦν. 44 αὐτόν *pro* αὐτῷ². 45 λιμὰ *pro* λαμὰ.
55 — ἐκεῖ.

28² θύρας + τοῦ μνημείου. 9 — ὁ. 10 καὶ ἐκεῖ *pro* κάκεῖ. 19 — οὖν.

Mark 1⁶ + ὁ *ante* Ἰωάννης. 14 — ὁ. 15 πιστεύσατε *pro* πιστεύετε. 16 αὐτοῦ + τοῦ σίμωνος. 20 μισθῶν *pro* μισθωτῶν. 27 ἑαυτοὺς *pro* αὐτοὺς. 29 εἰσῆλθον *pro* ἦλθον. 31 αὐτῆς *pro* αὐτοῖς. 34 αὐτὸν + τὸν χϛ' εἶναι. 37 *tr.* σε ζητοῦσι.
38 καὶ ἐκεῖ *pro* κάκεῖ | ἐλήλυθα *pro* ἐξελέλυθα. 44 μωϋσῆς *pro* Μωσῆς.

2¹ *tr.* εἰσῆλθε πάλιν. 7 οὕτως *pro* οὕτω | εἰ μὴ *pro* εἰ μὴ. 8 οὕτως + αὐτοί.
9 σου *pro* σοι. 14 λευτ *pro* Λευῖν. 26 — τοῦ.

3¹² *tr.* φανερὸν αὐτόν. 17 *ante* τοῦ ἱακώβου *margin. add.* αὐτοῦ. 27 οὐδεὶς δύναται *pro* οὐ δύναται οὐδεὶς. 32 ἀδελφοί σου + καὶ αἱ ἀδελφαί σου. 33 καὶ *pro* ἡ.

4¹ συνήχθησαν *pro* συνήχθη. 4 — τοῦ οὐρανοῦ. 8 ἐν *pro* ἐν *ter.* 9 — αὐτοῖς.
18 — οὗτοί εἰσιν². 20 ἐν *pro* ἐν *ter.* 21 τεθῆ *pro* ἐπιτεθῆ. 30 ὁμοιώσωμεν *pro* ὁμοίω-
σωμεν (*renult o in litura*). 31 κόκκον *pro* κόκκῳ. 32 αὐξηθῆ *pro* σπαρῇ | μείζον
pro μείζων (ο *in litura*). 33 ἐδύναντο *pro* ἠδύναντο. 37 λαῖλαψ *prim. man.*
pro λαίλαψ *corr.* | ἐπέβαλεν *pro* ἐπέβαλλεν. 40 οὕτως *pro* οὕτω.

5³ ἐδύνατο *pro* ἠδύνατο. 11 τῷ ὄρει *pro* τὰ ὄρη. 13 εἰσῆλθεν *pro* εἰσῆλθον |
ῶμαρσε + πᾶσα [but marked for erasure]. 16 διηγῆσαντο δὲ *pro* καὶ διηγῆσαντο.
19 πεποίηκε *pro* ἐποίησε. 26 αὐτῆς *pro* ἑαυτῆς. 40 πάντας *pro* ἅπαντας.

6² — ὅτι. 15 — ἡ. 16 — ὁ. 17 — τῇ. 27 σπεκουλάτορα *pro* σπεκουλάτωρα.
29 — τῷ. 31 εὐκαίρουν *pro* ὑπokaίρουν. 33 — οἱ ὄχλοι. 37 ἀγοράσασμεν *pro* ἀγορά-
σωμεν | *tr.* δηναρίων διακοσίων. 44 — ὡσεὶ. 45 ἀπολύσει *pro* ἀπολύση. 52 *tr.* αὐ-
τῶν ἡ καρδιά. 53 γεννησαρὲτ *pro* Γενησαρὲτ.

7⁴ χαλκίων *pro* χαλκίων. 5 μαθηταῖς *pro* μαθηταί. 15 ἔξωθε *pro* ἔξωθεν.
18 οὕτως *pro* οὕτω. 2¹ *tr.* ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ 'αἰνός'. 21 ἔσωθε *pro* ἔσωθεν?
24 — τὴν. 24b-36a *amissis*.

8³ νῆστις *pro* νῆστεις | ἥκουσι *pro* ἥκασι. 13 — τὸ¹. 21 λέγει *pro* ἔλεγεν.
25 ἀνέβλεψε *pro* ἐνέβλεγε. 26 — τὸν. 31 + τῶν *ante* ἀρχιερέων | + τῶν *ante*
γραμματέων. 35 τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν *pro* τὴν ψυχὴν αὐτοῦ². 38 εἰν *pro* ἀν.

9² — τὸν³. 4 μωυσῇ *pro* Μωσεί. 5 ποιήσωμεν *pro* ποιήσωμεν | *tr.* ὑμῶν ἡλίαν.
6 λαλήσει *pro* λαλήση. 7 — λέγουσα. 13 — καὶ¹. 18 — ἀν. 2¹ ἰδὼν *pro* ἰδῶν.
22 + τὸ *ante* πῦρ | ἀπολέσει *pro* ἀπολέση. 25 + ὁ *ante* ὄχλος. 26 *tr.* πολλὰ καὶ.
34 διηλέχθησαν *pro* διελέχθησαν. 41 — τῷ. 42 εἰν *pro* ἀν | μικρῶν + τούτων
[τῶν μικρῶν τούτων *in litura*].

9^{48b}-10^{14a} *amissis*.

10¹⁴ — καὶ². 16 εὐλόγει *pro* ὑλόγει. 17 αὐτῷ *pro* αὐτὸν¹. 21 — τοῖς.
24 — τοῖς². 27 — πάντα γὰρ δυνατὰ ἐστί παρὰ τῷ θεῷ. 28 ἤρξατο δὲ *pro* καὶ
ἤρξατο. 29 καὶ ἀποκριθεὶς *pro* ἀποκριθεὶς δὲ. 35 — οἱ. 40 — μου². 43 οὕτως *pro*
οὕτω | *tr.* ὑμῶν διάκονος. 44 εἰν *pro* ἀν | *tr.* γενέσθαι ὑμῶν. 46 + ὁ *ante* υἱός.
51 βαββονί *pro* Παββονί.

11¹ βηθσφαγὴ *pro* Βηθφαγῇ. 3 ἀποστέλλει *pro* ἀποστελεῖ. 21 ἐξήραται *pro*
ἐξήρανται. 22 + ὁ *ante* Ἰησοῦς. 24 αἰτήσθε *pro* αἰτεῖσθε. 26 ἀφήσει + ὑμῖν.
29 καὶ ἐγὼ *pro* κάγω. 32 — ἐάν.

Mk. 12-Lk. 9² *amissis*.

Luke 9⁵ εἰν *pro* ἀν. 9 — ὁ | ταῦτα *pro* τοιαῦτα. 10 *tr.* ἔρημον τόπον. 13 *tr.*
ὑμεῖς αὐτοῖς | *tr.* ἰχθύες δύο | μὴ τι *pro* μήτι | ἀγοράσωμεν *pro* ἀγοράσωμεν.
15 οὕτως *pro* οὕτω. 20 — ὁ. 23 — καθ' ἡμέραν. 24 εἰν *pro* ἀν¹. 27 ἐστώτων *pro*
ἐστηκότων | γεύσονται *pro* γεύσονται. 28 ὡς *pro* ὡσεὶ | — τὸν. 33 εἶπε *pro*

εἶπεν | — ὁ | ποιήσωμεν *pro* ποιήσωμεν | *tr.* μίαν μουσεῖ | ἐλάλει *pro* λέγει. ³⁵ *tr.* ἐγένετο φωνή. ³⁶ — ὁ. ⁴³ ἐκβάλωσιν *pro* ἐκβάλλωσιν. ⁴¹ *tr.* τὸν υἱόν σου ὦδε, ⁴⁹ — τὰ. ⁵⁶ — γὰρ. ⁶² *tr.* ὁ 'ἰσ' πρὸς αὐτόν.

10² ἐκβάλῃ *pro* ἐκβάλλῃ. ⁶ — μὲν | — ἐπ' αὐτόν. ⁸ — ἦν δ'. ¹² — δέ. ¹⁸ χο-
ραζῖν *pro* Σωραζῖν. ²³ — μάλλον. ²² *tr.* μοι παρεδόθη. ²⁷ ἑαυτὸν *pro* σεαυτὸν.
²⁹ + ὁ *ante* πλησίον. ³⁰ ἐξέδυσαν *pro* ἐκδύσαντες. ³² ἀντιπαρῆλθε *pro* ἀντιπα-
ρῆλθεν. ³⁴ *eis pro* ἐπὶ. ³⁵ *tr.* πλησίον δοκεῖ σοι. ³⁹ [τῶν] λόγων *pro* τὸν
λόγον. [The corner of this page — 144 — is torn away.]

11¹ ἐπαύσαντο *pro* ἐπαύσατο. ⁵ πορεύεται *pro* πορεύσεται. ⁶ — μου. ⁸ ὅσον
pro ὅων. ⁹ εὐρήσῃτε *pro* εὐρήσετε. ¹⁰ ἀνοιχθήσεται *pro* ἀνογίησεται. ¹¹ + ἐξ.
ante ὑμῶν. ¹² ἢ *pro* εἰ | μὴ² + καί. ¹³ *tr.* δόματα ἀγαθὰ. ²⁵ ἐλθὼν *pro* ἐλθὼν.
³¹ σολομῶνος *pro* Σολομῶντος *his*. ³² νινευῖται *pro* Νινευτ'. ³³ κρυπτήν *pro* κρυ-
πτὸν | ἢ *pro* οὐδὲ | φῶς *pro* φέγγος. ⁴⁰ ἐποίησεν *pro* ἐποίησε. ⁴⁴ — οἱ². ⁴⁹ διώ-
ξουσιν *pro* ἐκδιώξουσιν. ⁵⁴ — καί.

12⁴ ἀποκτενόντων *pro* ἀποκτεινόντων. ⁷ φοβήσθε *pro* φοβείσθε. ¹¹ ἀπολογή-
σεσθε *pro* ἀπολογήσθε. ¹⁵ αὐτῷ *pro* αὐτοῦ¹. ²⁰ ἄφρον *pro* *Αφρων. ²² ἐνδύ-
σεσθε *pro* ἐνδύσησθε. ²³ + οὐχὶ *ante* ἡ ψυχὴ | πλείων *pro* πλείον. ²⁴ ταμεῖον
pro ταμεῖον. ³³ ἀνέκληπτον *man. sec.* ³⁸ οὕτως *pro* οὕτω. ⁴⁵ τύπειν *pro* τύπτειν.
⁴⁷ αὐτοῦ *pro* ἑαυτοῦ. ⁴⁸ ἀπαιτήσουσιν *pro* αἰτήσουσιν. ⁵⁰ — δέ. ⁵³ διαμερισθήσε-
ται + γὰρ | ἐπὶ *pro* ἐφ'. ⁵⁴ οὕτως *pro* οὕτω. ⁵⁸ βάλλῃ *pro* βάλλῃ. ⁵⁹ τὸν *pro* τὸ.

13⁵ *tr.* ζητῶν καρπὸν. ⁸ κόπρια *pro* κοπρία. ¹⁴ θεραπεύεσθαι *prim. man.*;
-σθε *man. sec.* ¹⁹ + τὸν, *ante* κῆπον | αὐτοῦ *pro* ἑαυτοῦ. ²⁰ — καί. ²¹ ἔκρυψεν
pro ἐνέκρυψεν. ²⁹ — ἀπὸ² | ἀνακληθήσονται *pro* ἀνακληθίσονται. ³² ἰδοὺ + ἐγώ.
³⁴ ἀποκτένουσα *pro* ἀποκτείνουσα. ³⁵ — ἄμην | *tr.* λέγω δέ.

14⁵ υἱὸς *pro* υἱος | — ἐν. ⁸ κατακλιθῆς *corr. e* κατακλιθῆς. ¹⁰ ἀνάπεσαι *pro*
ἀνάπεςον | σοι³ *prim. man. om.* ¹² — καί¹. ¹⁵ ἄριστον *pro* ἄρτον. ²⁴ *post* δει-
πνου *add. in marg.* πολλοὶ γὰρ εἰσι κλητοὶ ὀλήγοι δὲ ἐκλεκτοί. ²⁶ αὐτοῦ *pro* ἑαυ-
τοῦ¹. ²⁷ *tr.* εἶναι μου. ²⁸ + ὁ *ante* θέλων | *eis pro* πρὸς. ³² *tr.* πόρρω αὐτοῦ.

15⁴ ἐνενηκονταενέα *pro* ἐννενηκονταενέα. ⁵ αὐτοῦ *pro* ἑαυτοῦ. ⁶ συγκαλεῖται
pro συγκαλεῖ. ⁷ οὕτως *pro* οὕτω | ἐνενηκονταενέα *pro* ἐννενηκονταενέα. ¹⁰ οὕτως
pro οὕτω. ²¹ + ποιήσόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. ²³ ἐξενέγοντες *pro* ἐνέγοντες.
²⁵ — αὐτοῦ | — ταῦτα.

16¹ + πάντα *ante* τὰ. ³ σκάπτῃν *pro* σκάπτειν. ⁵ αὐτοῦ *pro* ἑαυτοῦ. ¹⁵ — ἐστιν.
²¹ ἀπέλιχον *pro* ἀπέλειχον. ²² — τοῦ. ²⁵ ὦδε *pro* ὅδε. ²⁶ ἔθενεν *pro* ἐντεῦθεν.

17⁴ — ἐπὶ σε. ⁹ — αὐτῷ. ¹⁰ οὕτως *pro* οὕτω. ²² ἐπεθυμήσετε *pro* ἐπιθυμήσετε.
²⁴ — καί. ²⁵ — τοῦ¹. ³⁴ — ὁ¹.

18⁵ ὑποπιέξῃ *pro* ὑπωπιάξῃ. ⁷ ποιήσῃ *pro* ποιήσει. ⁹ — καί¹. ¹⁴ ἦ + γὰρ.
²⁸ — ὁ *ante* πέτρος. ³³ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ *pro* τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ.

19³ ἐστὶν *pro* ἐστι. ⁴ δραμῶν *pro* προδραμῶν | δι' *om. prim. man.*; *suppl.*
corr. | ἔμελλε *pro* ἤμελλε. ⁷ πάντες *pro* ἅπαντες. ⁸ μοι *pro* μου. ¹⁵ — καί².
¹⁶ μνᾶς *pro* μνᾶ. ¹⁸ μνᾶς *pro* μνᾶ. ²⁰ μνᾶς *pro* μνᾶ. ²³ — τὴν. ²⁹ βηθσαγαή
pro Βηθθαγαή | — αὐτοῦ. ⁴⁸ ποιήσουσιν *pro* ποιήσωσιν.

20⁵ — οὐν. ⁹ — τις. ¹⁰ δῆραντες *pro* δειραντες. ¹¹ δῆραντες *pro* δειραντες.
¹⁹ — τὸν λαόν. ²⁸ μωϋσῆς *pro* Μωσῆς | τις *pro* τινος. ³¹ ἐπτά + καί. ³⁵ [Τ]ῆς
ἐκ *in litura* | ἐγκαμίζονται *pro* ἐγκαμίσκονται. ⁴¹ λέγουσιν *pro* λέγουσι.

21² *tr.* τινα καί. ³ πλείω *pro* πλείον | ἔβαλλεν *prim. man. pro* ἔβαλεν.
⁶ — οὐ; *suppl. man. sec.* ¹² πάντων *pro* ἀπάντων. ¹⁸ *tr.* γονέων καὶ συγγενῶν
καὶ φίλων καὶ ἀδελφῶν. ²³ ὑπὸ + τῶν. ³⁴ βαρνηθῶσιν *pro* βαρυνθῶσιν. ³⁶ — ταῦτα.

22⁴ — τοῖς ². ⁹ ἐτοιμάσομεν *pro* ἐτοιμάσωμεν. ¹¹ ἀνώγειον *pro* ἀνώγειον. ²³ ἦν *pro* εἶν. ³⁰ — ἐν τῇ βασιλείᾳ μου | καθίσσεσθε *pro* καθίσσῃσθε. ³¹ ἐξητήσατο *pro* ἐξητήσατο. ³² ἐκλίπη *pro* ἐκλείπη. ³⁴ φωνήσῃ *pro* φωνήσει. ³⁵ οὐθενός *pro* οὐδενός. ³³ πωλήσει *pro* πωλησάτω | ἀγοράσει *pro* ἀγορασάτω. ⁴² παρελθεῖν *pro* παρενεγκεῖν. ⁴⁵ — αὐτοῦ. ⁴⁷ αὐτοὺς *pro* αὐτῶν. ⁵² πρὸς *pro* ἐπ'. ⁵³ ἀλλὰ *pro* ἀλλ'. ⁵⁶ — καὶ ¹. ⁶⁰ — ὁ ². ⁶³ δαίροντες *pro* δέροντες. ⁶⁶ — τε | αὐτῶν *pro* ἐαυτῶν.

23¹ ἦγαγον *pro* ἦγαγεν. ¹² — ὁ. ¹⁸ ἀνέκραζαν *pro* ἀνέκραξαν | — τὸν. ²⁵ — αὐτοῖς. ²⁶ — τοῦ ¹. ³⁸ + ἡ *ante* ἐπιγραφῇ. ⁵¹ — καὶ ². ⁵⁴ — καὶ ². ⁵⁵ — καὶ ¹.

24⁴ *tr.* ἀνδρες δύο. ¹⁸ — ἐν ¹. ¹⁹ εἶπε πρὸς αὐτοὺς *pro* εἶπεν αὐτοῖς | ὡς *pro* ὅς. ²⁴ οὕτως *pro* οὕτω. ³⁵ + καὶ *ante* αὐτὸς. ⁴⁰ ἔδειξεν *pro* ἐπέδειξεν. ⁴² μελισσεῖον *pro* μελισσίον. ⁴⁶ οὕτως *pro* οὕτω.

John 11^{1-14a} *amissis*. ²⁸ βηθανιά *pro* Βηθαβαρά. ²⁹ — ὁ ἰω^α *prim. man.* ⁴⁰ — δέ. ⁴² μεσίαν *pro* Μεσίαν | — ὁ. ⁴⁴ — ὁ Ἰησοῦς | αὐτῷ + ὁ ἰω^α. ⁴⁹ — ὁ. ⁵¹ + ὅτι *ante* εἶδον.

2¹ + ἐν *ante* τῇ ἡμέρᾳ. ¹² — καὶ οἱ μαθαταὶ αὐτοῦ; *suppl. man. sec.* ¹⁴ — ἐν; *suppl. man. sec.* ¹⁷ καταφάγεται *pro* κατέφαγέ. ²² ἔλεγε *pro* ἔλεγεν | — αὐτοῖς. ²³ + τοῖς ἀνέκτοις Ἱεροσολύμοις | — αὐτοῦ ². ²⁴ πάντα *pro* πάντας.

3⁴ — ὁ. ¹⁰ — ὁ ¹. ^{14b-27a} *amissis*. ³⁶ μενεῖ *pro* μένει.

4³ Ἰουδαίαν + γῆν | ἀπήλθεν *pro* ἀπήλθε | — πάλιν. ⁵ οὖν + ὁ ἰω^α. ¹⁸ — ὁ ¹. ²⁰ *tr.* τῷ δρει τούτῳ. ²¹ λέγει + οὖν. ²⁵ μεσίας *pro* Μεσίας. ³⁵ τετράμηνός *pro* τετράμηνόν. ⁴⁶ *tr.* πάλιν ὁ ἰω^α | ἡσθένη *pro* ἡσθένει. ⁴⁷ ἔμελλε *pro* ἤμελλε.

5¹ μετὰ + δέ | + ἡ *ante* ἑορτῇ. ⁶ τριάκοντα καὶ ὀκτώ *pro* τριακονταοκτώ. ⁷ βάλη *pro* βάλλη. ¹⁰ ἐστι *pro* ἐστιν | + καὶ *ante* οὐκ. ²¹ οὕτως *pro* οὕτω. ³⁵ ἀγαλλιασθῆναι *pro* ἀγαλλιασθῆναι. ³³ πληρώσω *pro* τελειώσω. ⁴⁶ μωσεί *pro* Μωσῇ.

6³ *tr.* ἐκάθητο ἐκεῖ. ¹⁵ ἀνεχώρησεν *pro* ἀνεχώρησε | — πάλιν. ²⁴ — καὶ ¹. ²⁹ — ὁ. ³⁰ — σὺ. ³⁹ — ἐν. ⁴⁰ + ἐν *ante* τῇ. ⁴⁴ ὅπῃ *om. man. prim.; suppl. marg.* ⁴⁴ + ἐν *ante* τῇ. ⁴⁵ — τοῦ ¹ | ἀκούον *pro* ἀκούσας. ⁵² *post* δοῦναι *add.* αὐτοῦ *man. sec.* ⁵⁸ ζῆσει *pro* ζήσεται. ⁶² θεωρεῖται *pro* θεωρῇτε. ⁶⁸ — αὐτῷ. ⁷⁰ — ὁ Ἰησοῦς. ⁷¹ ἔμελλεν *pro* ἤμελλεν.

7¹² — δέ. ¹⁶ ἀπεκρίθη + οὖν. ²¹ — ὁ. ²⁹ — δέ. ³¹ μὴ *pro* μήτι. ³² ἤκουσαν + οὖν | *tr.* ὑπηρέτας οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς. ³³ — αὐτοῖς. ³⁹ — ὁ. ⁴⁰ λόγον + τοῦτον. ⁴¹ — δέ. ⁵² *post* ἐγήγερται *add.* ⁵¹² *in marg.* ⁵³ ἀπήλθον *pro* ἐπορεύθη.

8¹ καὶ ὁ ἰω^α *pro* Ἰησοῦς δέ. ² πάλιν + βαθέος | ἦλθεν ὁ ἰω^α *pro* παρεγένετο. ³ — πρὸς αὐτὸν | ἐπὶ *pro* ἐν. ⁴ εἶπον *pro* λέγουσιν | ταύτην εὖρομεν ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένην *pro* αὕτη . . . μοιχευομένη. ⁵ ἡμῶν μωσῆς *pro* Μωσῆς ἡμῶν | λιθάξιν *pro* λιθοβολεῖσθαι | λέγεις + περὶ αὐτῆς. ⁶ κατηγορῆσαι *pro* κατηγορεῖν | κατέγραφεν *pro* ἔγραφεν | γῆν + μὴ προσποιούμενος | — κατηγορῆσαι . . . προσποιούμενος; *man. sec. suppl. part. in litura part. in marg.* ⁷ ἐπερωτῶντες *pro* ἐρωτῶντες | ἀναβλέψας *pro* ἀνακύψας | εἶπεν αὐτοῖς *pro* εἶπε πρὸς αὐτοὺς | — τὸν | αὐτὴν *pro* αὐτῇ | *tr.* βαλέτω ἐπ' αὐτήν. ⁹ — καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι | *tr.* ὁ ἰω^α μόνος | οὕσα *pro* ἐστῶσα. ¹⁰ εἶδεν αὐτὴν καὶ εἶπε *pro* καὶ μὴδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναῖκος εἶπεν αὐτῇ | γύναι *pro* ἡ γυνὴ | — ἐκείνοι. ¹¹ + ἀπὸ τοῦ νῦν *ante* μηκέτι. ¹² ἐλάλησεν *pro* ἐλάλησε | *tr.* ἐλάλησεν αὐτοῖς | περιπατήσῃ *pro* περιπατήσει. ¹⁴ ἡ *pro* καὶ ³. ¹⁹ — ὁ. ²⁶ λαλῶ *pro* λέγω. ⁴⁴ + τοῦ *ante* πατρὸς. ⁵² γεύσθαι *pro* γεύσεται. [⁵³ σὺ *add. in marg.; man. prim.*] ⁵⁴ ἡμῶν *pro* ὑμῶν.

9³ — ό. 15 ἐπέθηκε *pro* ἐπέθηκεν | *tr.* μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς. 21 ἀπεκρίθησαν + δέ. 21 αὐτοῦ *pro* αὐτοῦ. 27 *tr.* μαθηταὶ αὐτοῦ. 28 — οὖν. 29 μωσεί *pro* Μωσῆ.
35 — ἤκουσεν . . . ἔξω | + ό 'is̄ *ante* εἶπεν. 36 + καὶ *ante* τίς.

10⁴ ἐκβάλλει *pro* ἐκβάλη. 8 — πρὸ ἐμοῦ. 13 μέλλει *prim. man.*; *corr.* μέλει.
22 — τοῖς. 23 — τοῦ | σολομῶνος *pro* Σολομῶντος. 32 + καὶ *ante* διὰ. 39 — οὖν.

11⁹ — ό | περιπατεῖ *pro* περιπατῇ. 20 — ό. 21 — ή. 31 κλαύσει *pro* κλαύση.
32 *tr.* αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας. 33 — κλαίουσαν. 48 οὕτως *pro* οὕτω | πιστεύσωσιν *pro* πιστεύουσιν. 51 — ό. 57 — καὶ 1.

12² ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ *pro* συνανακειμένων αὐτῷ. 6 ἔμελλεν *pro* ἔμελεν.
12 — ό 2. 13 — ό 2. 15 ἔρχεται + σοι. 16 — ό. 27 — ἐκ. 30 — ό. 33 ἔμελλεν *pro* ἔμελλεν. 34 — ότι. 51 οὕτως *pro* οὕτω.

13⁸ + ό *ante* πέτρος. 12 τῶν μαθητῶν *pro* αὐτῶν. 18 ἐγὼ + γάρ. 25 ἐκεῖνος + οὕτως. 33 *post* μικρὸν *add.* χρόνον *man. sec.* 36 ὅπου + ἐγώ. 37 — ό *ante* πέτρος. 38 φωνήση *pro* φωνήσει.

14³ ἐτοιμάσαι *pro* καὶ ἐτοιμάσω. 22 + καὶ *ante* τί. 23 — ό 1. 23 ποιήσωμεν *pro* ποιήσομεν. 31 — τούτου. 31 οὕτως *pro* οὕτω.

15⁶ + τὸ *ante* πῦρ. 7 αἰτήσασθε *pro* αἰτήσεσθε. 16 μείνη *pro* μένη.

16³ — ύμῖν. 7 γάρ + ἐγώ. 8 — καὶ 2. 15 πάντα + γάρ | λαμβάνει *pro* λήψεται.
16 — ἐγώ.

17² δώσει *pro* δώση. 7 ἔγνωσαν *pro* ἔγνωκαν. 20 πιστευόντων *pro* πιστευσόντων. 24 δέδωκάς *pro* ἔδωκάς.

18⁸ — ό. 20 — τῇ. 23 δαίρεις *pro* δέρεις. 25 ἡρνήσατο + οὖν. 27 — ό. 28 ἄγουσι *pro* ἄγουσιν | — οὖν | πρωτὶ *pro* πρώτα. 32 ἔμελλεν *pro* ἤμελλεν. 36 — ό.

19⁶ σταύρωσον 2 + αὐτόν. 7 *tr.* θεοῦ υἱόν. 11 — ό 1. 12 αὐτόν *pro* αὐτόν.
13 τούτων τῶν λόγων *pro* τούτον τὸν λόγον | — τοῦ | γαβαθά *pro* Γαββαθά.
16 ἡγαγον *pro* ἀπήγαγον. 17 τόπον *pro* τὸν 2. 20 *tr.* ό τόπος τῆς πόλεως | *tr.* ῥωμαῖ-
στὶ ἑλληνιστὶ. 25 κλωπᾶ *pro* Κλωπᾶ. 26 ἴδε *pro* ἰδοῦ. 27 *tr.* ό μαθητῆς αὐτήν.
34 εὐθέως *pro* εὐθύς. 35 *tr.* ἐστιν αὐτοῦ. 36 δέ *pro* γάρ. 38 — ό 1. 39 ὡς *pro* ὡσεὶ.
40 + ἐν *ante* ὁθονίοις.

20¹⁴ — ό. 15 *tr.* ἔθikas αὐτόν. 16 ῥαβουνὶ *pro* Ῥαββουνί. 18 ἀπαγγέλουσα *pro* ἀπαγγέλλουσα. 28 — ό 1. 29 — Θωμά. 31 — ό 1.

21¹ μετὰ + δέ. 2 *post* οἱ *add.* υἱοὶ *man. sec. in marg.* 3 ἐνέβησαν *pro* ἀνέβησαν.
15 — ό Ἰησοῦς. 18 αὐτόν *pro* σεαυτόν.